

Muistio Liike Nyt Hämeen piiri ry:n puoluerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.1.2023–31.12.2024

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puoluerahoitusta koskevan tarkastuksen kaikkiin valtionavustusta saaviin puolueisiin ja eräisiin niiden piirijärjestöihin sekä kahteen muuhun rekisteröityyn puolueeseen, jotka eivät saa valtionavustusta.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 61 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2026 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtavat tilintarkastajat Johanna Kormu, Pontus Londen ja Minna Tyrväinen, ylitarkastajat Ines Gullichsen, Hanna Surakka, Malviina Vahtera ja Artur von Bonsdorff sekä tarkastaja Elina Nordström. Tarkastusta on valvonut valvontapäällikkö Jonna Carlson.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 13.3.2025. Piirijärjestö on toimittanut osan pyydetystä ennakkomateriaalista, ja tarkastus toteutettiin ilman erillistä tarkastuspalaveria.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle puoluetukipäätöksissä mainittujen piirijärjestöjensä ja naisjärjestönsä tilinpäätöstiedot: tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus, erittely vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenveto ajantasaisista ilmoituksista sekä puoluetukea koskeva tilitys valtionavustuksen käytöstä. Liike Nyt Hämeen Piiri ry:n oli tätä varten tullut toimittaa vastaavat asiakirjat ja tiedot asianomaiselle puolueelle.

Kirjanpitolain 2 luvun 9 §:n mukaan tilinpäätös, kirjanpidot, tositteet ja muu kirjanpitoaineisto on säilytettävä huolellisesti 7 §:n vaatimukset täyttävällä tavalla siten, että niiden tarkastelu Suomesta käsin on mahdollista viranomaiselle ja tilintarkastajalle ilman aiheetonta viivettä.

Puoluelain 9 d §:n mukaan avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen asiakirjat ja tiedot toimitetaan yhden kuukauden kuluessa siitä, kun yhdistyksen tilinpäätös on vahvistettu. Puoluelain 9 e §:n mukaan valtiontalouden tarkastusvirasto voi sakon uhalla velvoittaa valvottavan täyttämään velvollisuutensa, jos asiakirjoja tai tietoja ei ole viraston kehotuksesta huolimatta toimitettu, korjattu tai täydennetty tai niiden oikeellisuutta ja riittävyyttä selvitetty ja laiminlyönti on kokonaisuutena arvioiden olennainen.

Liike Nyt Hämeen piiri ry:n vuosien 2023 ja 2024 tilinpäätökset on toimitettu puoluerahoitusvalvonnan järjestelmään tarkastuksen aikana muilta osin, mutta toimintakertomukset puuttuvat. Kaikki muut puoluelain edellyttämät asiakirjat vuodelta 2023 ja 2024 puuttuvat. Nämä tulee lisätä järjestelmään.

Puoluetukea saavan puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun muun yhdistyksen tilintarkastajan on puoluelain 9 c §:n mukaan lausuttava tilintarkastuskertomuksessaan tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi 1) onko valtionavustuksen käytössä ja käyttöä koskevassa raportoinnissa noudatettu puoluelain säännöksiä ja avustuspäätöksen ehtoja; 2) onko noudatettu puoluelain säännöksiä tuesta ja tukea koskevista rajoituksista sekä vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamisesta.

Liike Nyt Hämeen piiri ry ei ole toimittanut tilintarkastuskertomuksia vuosilta 2023 eikä 2024.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Puoluelain 8 c §:n mukaan puolueen, puolueyhdistyksen ja puolueen lähiyhteisön saaman tuen määrästä ja sen antajasta ilmoitetaan valtiontalouden tarkastusvirastolle, jos yksittäisen tuen tai useista samalta tukijalta saaduista suorituksista koostuvan tuen arvo on vähintään 1 500 euroa kalenterivuodessa (ajantasainen ilmoitus).

Liike Nyt Hämeen piiri ry ei ollut tehnyt vuosilta 2023–2024 ajantasaisia ilmoituksia. Tarkastuksessa ei todettu tukia, joita olisi tullut ilmoittaa.

Puoluelain mukaisen valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskevat menettelyt

Liike Nyt Hämeen piiri ry ei ole raportoinut tarkastusvirastolle puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen eli puoluetuen käytöstä. Puolueen tarkastuksessa saadun tiedon mukaan puolue on käyttänyt piirien toiminnan tukemiseen tarkoitettua osuutta valtionavustuksesta maksamalla Liike Nyt Hämeen piiri ry:n toiminnan kustannuksia 114,05 euroa.

Pakotteiden huomioiminen valtionavustuksen käytössä

Valtionavustuspäätökseen on kirjattu vuodesta 2023 alkaen, että valtionavustusta saavan tahon tulee varmistua, että mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei mene suoraan eikä välillisesti pakoteluettelossa lueteltujen tahojen saataville tai hyödynnettäväksi.

Tarkastusvirasto selvitti talouspakotteiden noudattamista tekemällä pistotarkastuksia puolueiden kirjanpitoaineistoon. Liike Nyt Hämeen piiri ry:ssä pistokoetarkastus tehtiin vuoden 2023 pääkirjasta. Tarkastuksessa ei ilmennyt, että piiriyhdistys olisi tehnyt hankintoja pakotelistatuilta tahoilta.

Tarkastusvirasto muistuttaa, että vastuu sopimuskumppaneita, alihankkijoita, siirron saajia, yhteistyökumppaneita ja edunsaajia koskevien pakotteiden selvittämisestä ja oikeellisuudesta on valtionavustuksen saajalla. Toimittajan vakuutus ja valtionavustuksissa siirron saajan vakuutus eivät poista hankinnoissa avustuksen saajan vastuuta, vaan avustuksen saajan on tarvittaessa pyydettävä lisäselvitystä asian varmistamiseksi. Valtionavustusta saavien tahojen on suositeltavaa arvioida niiden pakotteiden noudattamiseen liittyviä menettelyjä ja tarvittaessa tarkentaa toimenpiteitä, jotta niiden on mahdollista osoittaa luotettavasti noudattavansa valtionavustuspäätöksen (Valtioneuvoston päätös puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen myöntämisestä puolueille) liitteen 2 avustusehtojen kohtaa 2.3.

Vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen erittely

Liike Nyt Hämeen piiri ry ei ollut toimittanut vaalikampanjoiden kulujen ja rahoituksen erittelyjä vuosilta 2023 eikä 2024. Nämä tulee lisätä puoluerahoituksen valvonnan järjestelmään, mikäli piirijärjestöllä on ollut vaalikampanjointia.

Johanna Kormu

johtava tilintarkastaja

JAKELU Liike Nyt Hämeen piiri ry
TIEDOKSI Liike Nyt r.p.